

ה:

זֶה גּוֹדֵל. פי' בקונטרס לענין זהן יד דמזרע ואין גראה דאס כן הוה ליה למימר זה זהן ועוד דאפילו לא מחלק מנאי משוי על זהן שהוא קצר מכולם וגראה דלענין קמינא קאמר כדמתן (מנחות דף יא.) מוחק בגדול מלמעלה אצל צידו אחרת לא יוכל לעשות דצעינן עבודה צימין:

מזהו לבועול בתחלה בשבת. אף על גב דמתקו שמהא צמולה נשאת צרכיעי מכל מקום אס אירע לו שלא בעל צליל חמישי לא חייבוהו חכמים להמתין עד יום חמישי אחר או עד יום ז' להכי צעי אס מותר לצעול בשבת אס לאו אע"ג דמניא לעיל ומפרשין חתן מן הכלה לילי שבת תחלה מפני שהוא עושה חבורה ותניא נמי בצידך דרייתא צין כך וצין כך לא יצעול לא בערב שבת ולא כו' פי' בקונטרס דלא הוה ידע לה א"י ידע לה וצעי היכי הלכתא דאיכא למימר דפליגי זה ר' יהודה ור"ש ומיהו על כרחך גראה דלא ידע הברייתא דחיישין שמה ישוחט צן עוף דאי הוה ידע לה מאי קמיצעיא ליה הא זהא לא פליגי ר' יהודה ור"ש והא דלא פשיט מינה לצסוף משום דמשכת תנאי דפליגי עלה: **דם מיפקד פקיד או חבורי מיהבר**. טעמא דחבורה לא כפרש"י

דפירש צפרק שמונה שרצים (שבת קז:) דחייב משום לוצע גבי ח' שרצים דמתא הסם נזכר הסם אע"פ שלא ינא וקשה לר"י דצאלו טריפות (חולין נו:) צשמעתא דריאה תניא ושאר שקצים ורמשים עד שינא מהם דס והשתא הסם תנאי לוצע איכא הא לית להו עור וה"ג מאי צציעה איכא צהך חבורה וכן גבי חבורה דמילה לא שייך צציעה ועוד דעל כרחך לשמואל איכא טעמא אחרינא דצפרק כלל גדול (שבת עה. ושם) קאמר דשוחט לא מחייב משום לוצע אלא משום

נטילת נשמה אלמא טעמא דחבורה הוי משום נטילת נשמה כדקאמר שמואל הסם ורב דאמר הסם משום לוצע אף משום לוצע קאמר ונטילת נשמה אין לפרש דטעמא משום הכחשה שמחלישו ונוטל קצת נשמתו דהכא אין צריך לחלישות האשה ומיהו איסורא דקאמר הכא איכא למימר דהויא דרבנן אצל גבי מילה משמע דאיכא איסורא דאורייתא צהולאת דס דאמרינן צפרק ר' אליעזר (שם קנג:) האי אומנא דלא מייך סכנתא הוה וומעצרינן ליה פשיטא מדקא מחללין שבת עליה מהו דתימא דס מיפקד פקיד קמ"ל דחצורי מיחבר ואי הוה משום החלשה ליכא חילול שבת דהויא מלאכה שאין צריכה לגופה דאין לורף להחליש התינוק וגראה לר"ת לפרש דהולאת דס חשיצה נטילת נשמה כי הדס הוה הנפש וכשנוטל מקצתו נוטל מקצת נשמה וקשה לר"י דאמר' צפרק כלל גדול (שם עה. ושם) גבי הלד חלוון והפוצעו ולחייב נמי משום נטילת נשמה ומשני מתעסק הוה אכל נטילת נשמה דכל כמה דאית ציה נשמה טפי ניחא ליה כו' ולפי זה אפילו הוה חי גמור הרי יש כאן נטילת נשמה ואומר ר"ת כי דס חלוון שצוצעין צו הוה מיפקד פקיד ועל אותו אינו חייב משום נטילת נשמה ועל שאר הדס שמחבר חשיב ליה מתעסק:

צדים הוה צצריך ושרי. וא"ת והא פסיק רישיה הוה לענין הפתח וצ"ל שיכול להוציא הדס צלא עשיית הפתח פי' ר"ת שצריך להוציא הדס שלא יתכלך פעם אחרת כשיצעול ולפירושו לקמן דקאמר

דס חצורי מיחבר אי לדס הוה צריך ואסור אף על גב דהויא מלאכה שאינה צריכה לגופה דשריא צמקוס צערא גבי מורסא הכא גבי מנאה אסור ולקמן נפרש הא דפרין ממפים מורסא לפירושו ור"י מפרש לדס הוה צריך שצריך לראות אס היא צמולה:

אם תימצאי לומר הלאה ברבי יהודה מקלקל הוה אצל הפתח ושרי. פי' דרבי יהודה אית ליה דמקלקל צחצורה פטור אף על גב דפטור אצל אסור מיהו הכא מותר לכתחלה משום דאיכא תרמי מקלקל צחצורה ודבר שאינו מתכוין וקשה דצגריה אסר ר' יהודה אע"ג

דאיכא תרמי דאין מתכוין ומקלקל נמי הוי כדאמרינן צשיליה פי"ק דחגיגה (דף י.) דמוקי הך דחופר גומא ואין צריך אלא לעפרה דפטור אפי' כר' יהודה דמחייב מלאכה שאינה צריכה לגופה וטעמא דפטור משום דמקלקל הוי וצפרק י"ט (צינא כג. ושם) אסר רבי יהודה קירוד אף על גב דאין מתכוין ומקלקל ויש לומר דהכא שרי טפי משום דאיכא נמי מנאה א"י שלא צמקוס מנאה נמי היכא דאיכא תרמי שרי וגבי חריץ יש להעמיד כגון שאינו מקלקל לגמרי אלא מתקן קצת דמשוי גומות מזד אחד וגבי קירוד נמי צמה שמוציא דס מיקל לצהמה קצת כמו דס הקזיה):

את"ל הלאה ברבי יהודה מקלקל בחבורה הוה בו'. משמע דאי הלכה כרבי שמעון שרי אפילו הוה מתקן כיון דאין מתכוין וקשה דצשיליה פרק ספק אכל (כרימות יט: ושם) ^אאמר לרבי שמעון הואיל ומקלקל צחצורה חייב מתעסק נמי חייב ומאי שנא דאין מתכוין פטור רבי שמעון צחצורה טפי ממתעסק וי"ל דמתעסק שמתכוין למלאכה לא מיפטור צשבת אלא משום דאין זה מלאכת מחשבת ומשום הכי חייב לרבי שמעון מתעסק צחצורה כמו מקלקל צחצורה דמחייב רבי שמעון אע"י דאין זה מלאכת מחשבת ולהכי תלינן ליה צמקלקל

בתולה נשאת פרק ראשון בתובות

יניח אלצנעו. שהיא שפוייה כיד: **מ"ט**. כלומר צמאי דומות כיתידות: **אי נימא דמחלקן**. שמחולקות זו מזו ואיןן מחוצרות יחד: **הדא חדא למילתיה**. קושיא היא. כל אחת יש צה צורך ואף צצורכי גבוה: **זו ורס**. מן הקטנה מודדין ורת של חושן: **זו קמינא**. מאצנצ שאכל

הקטנה מתחילין לקמוץ חופה שלש אצנצות על פס ידו הקמינא והאמה והאצנצ וקומץ: **זו אמה**. מהגדולה מודדין אמת צנין ואמת כלים: **זו אצנצ**. למתן דמים של חטאת דכתיב ציה צאצנצו (ויקרא ד:) **זס גודל**. לצהן יד דאהרן (שם ח) ודמזרע (שם ד): **משופוס**. אגוישד"ש צלע"ז: **אליה**. צשר צסוקף האחין: **ננווס חחילה לאצרים**. רכות ודקות ליכות מכולם. והכי נמי אמרינן צמסכת ע"ז (דף לה.) האי עוצד כוכצים דחריך רישא שרי למיכל אפילו מרש אורניה ואע"פ שמתהר ליצשל: **מהו לצעול צחתלה**. לא שמיע להו הך מתניתא דלעיליז. א"י שמיע להו ומיציעיא להו הלכה או אין הלכה: **מיפקד פקיד**. כמו פקדון כנוס ועומד ואינו נצלע צדופני הרחס להיות יציאתו על ידי חצורה אלא שהפתח נעול צפניו ופותחין לו ויונא: **או חצורי מיחבר**. דס צתולים היונא על ידי חצורה הוה צא שהדופן מתפרק מחצרו: **אס סימאי לומר מיפקד פקיד**. ואין צו משום חצורה כוונת המוציאו למאי לדס הוה צריך ומתכוין להוציאו: **ושרי**. דהא מיפקד פקיד: **או דלמא לפסח מסכוין**. והרי הוה צניין ואסור: **ואס סימאי לומר לדס הוה מסכוין**. ולא לפסח ומיהו על כרחך פיתחא ממילא הוי: **הלכה כרבי יהודה**. צדבר שאין מסכוין ואסור: **או כר"ש**. ומותר. וא"ת פסיק רישיה ולא ימות הוה הא פרכינן לה לקמן וי: ומשנינן יש צצקיחין צהטיה ואין דס

יונא ואף אין פסח נפתח הלבך לאו פסיק רישיה ולא ימות הוה: **ואס"ל הלכה כרבי יהודה**. אכתי איכא למיציעי דקיימא לן (שבת ד' קז.) כי אמר רבי יהודה צמתקן אצל צמקלקל אינה מלאכה ויש לשאול על פסח זה אס תקון הוה אכלה או קלקול הוה אכלה שהצמולה חצוזה מן הצעולה: **ואס"ל מקלקל הוה ל"ג**. דאי מקלקל לצדרי הכל מותר שאין לן מקלקל חייב אלא חובל ומצער אליצא דרבי שמעון והכא לאו חובל הוה דהא צאת"ל דס מיפקד פקיד צעי לה ואיל: **ודס ממילא קא הוי**. הוה אינו מתכוין להוציאו אצל הוה יונא וגמלאת חצורה נשעית שלא צכוונה: **הלכה כרבי יהודה**. צדבר שאינו מתכוין ושמה מתקן הוה ואסור: **או הלכה כר"ש**. צדבר שאין מתכוין מותר: **ואס סימאי לומר הלכה כרבי יהודה**. קלקול הוה ומותר או תקון הוה ואסור ואפי' אס קלקול הוה יש למנא דא איסור אס צדבר שאין מתכוין צצירה לן כרבי יהודה וצמקלקל צחצורה צצירה לן כר"ש דמחייב דאמרינן כל המקלקלין פטורין חוץ מחצול ומצער ואוקיימנא כר"ש צפרק האורג (שבת קז.): **הלכה כרבי יהודה צמקלקל**. ומותר דכי אמר רבי יהודה צדבר שאין מתכוין אסור צמתקן אצל צמקלקל לא אמר:

או דס חצורי מיחבר אי לדס הוה צריך ואסור אף על גב דהויא מלאכה שאינה צריכה לגופה דשריא צמקוס צערא גבי מורסא הכא גבי מנאה אסור ולקמן נפרש הא דפרין ממפים מורסא לפירושו ור"י מפרש לדס הוה צריך שצריך לראות אס היא צמולה:

אם תימצאי לומר הלאה ברבי יהודה מקלקל הוה אצל הפתח ושרי. פי' דרבי יהודה אית ליה דמקלקל צחצורה פטור אף על גב דפטור אצל אסור מיהו הכא מותר לכתחלה משום דאיכא תרמי מקלקל צחצורה ודבר שאינו מתכוין וקשה דצגריה אסר ר' יהודה אע"ג

דאיכא תרמי דאין מתכוין ומקלקל נמי הוי כדאמרינן צשיליה פי"ק דחגיגה (דף י.) דמוקי הך דחופר גומא ואין צריך אלא לעפרה דפטור אפי' כר' יהודה דמחייב מלאכה שאינה צריכה לגופה וטעמא דפטור משום דמקלקל הוי וצפרק י"ט (צינא כג. ושם) אסר רבי יהודה קירוד אף על גב דאין מתכוין ומקלקל ויש לומר דהכא שרי טפי משום דאיכא נמי מנאה א"י שלא צמקוס מנאה נמי היכא דאיכא תרמי שרי וגבי חריץ יש להעמיד כגון שאינו מקלקל לגמרי אלא מתקן קצת דמשוי גומות מזד אחד וגבי קירוד נמי צמה שמוציא דס מיקל לצהמה קצת כמו דס הקזיה):

את"ל הלאה ברבי יהודה מקלקל בחבורה הוה בו'. משמע דאי הלכה כרבי שמעון שרי אפילו הוה מתקן כיון דאין מתכוין וקשה דצשיליה פרק ספק אכל (כרימות יט: ושם) ^אאמר לרבי שמעון הואיל ומקלקל צחצורה חייב מתעסק נמי חייב ומאי שנא דאין מתכוין פטור רבי שמעון צחצורה טפי ממתעסק וי"ל דמתעסק שמתכוין למלאכה לא מיפטור צשבת אלא משום דאין זה מלאכת מחשבת ומשום הכי חייב לרבי שמעון מתעסק צחצורה כמו מקלקל צחצורה דמחייב רבי שמעון אע"י דאין זה מלאכת מחשבת ולהכי תלינן ליה צמקלקל

מסורת הש"ס

^(א) מנחות יא., ג.] מם' ד"א זוטא פ"ד, ג.) צינא כג. [שבת מא': וש"נ, ד.) דף ג:., ט.) ונטי' מוס' צכוות כד: ד"ה וייעין, ו.) למא שס הא' ליסנא,

גליון הש"ס

גב' או הלבח כר"י דאמר דשא"מ אסור. ע' פסקים כה ע"צ מדי"ה לא אפשר:

לעני רש"י

אגוישד"ש [אגוישיד"ש]. מחרדות.

מוסף רש"י

זו דרת. אצנצ קטנה ממנה מתחיל הורת, וי"מ למדת חשן ורת ארכה (מנחות יא.). זו קמיצה. ממנה מתחיל הקומץ, מאותו אצנצ שאכל הקטנה (שם). זו אמה. ממנה מודדין כל אמות הצנין והכלס לפי שהא ארוכה מטלן, ושמי אמות היו צשוקן הצירה, שמי מקלות שהן אמה וצקן מודדין אמות הצנין ואותן מקלות נמדדו צאחמו אצנצ שהוא ארוך (שם). זו אצבע. לטבל הסהן אצנצו צנס (שם). זו גודל. לכהוות דמזרע (שם). דבר שאין מתכוין מותר. והאי להגאח עגמו קא מכין (האורח ח"ב סי' ב. הפרדס עמ' יד).